

VEILIGHEIDSDIENST NED. ANTILLEN

MAANDOVERZICHT september 1967 - No. 9

MAANDOVERZICHT SEPTEMBER 1967 - No. 9

ALGEMEEN

- O.A.S.-conferentie	Blz.	2
- Hindernissen op de gewapende weg	,,	2

DOMINIKAANSE REPUBLIEK

- Arturo ESPAILLAT pleegt zelfmoord	,,	4
- BELACUER goochelt voort	,,	5
- Dictatuur van het volk	,,	6

VENEZUELA

- Terroristen in het nauw	,,	8
- Luchtpiraterij	,,	9
- PRIETO of BARRIOS	,,	10

CUBA

- Fidcl over het Midden Oosten	,,	11
- Verdrag met de Sowjet-Unie	,,	12
- Sowjet-waarschuwing aan de O.A.S.	,,	12
- Rijst uit China	,,	13

ST KITTS - NEVIS - ANGUILLA

,, 14

TRINIDAD & TOBAGO

,, 14

BOLIVIA

- Het proces tegen Regis DEBRAY	,,	15
- De guerillastrijd	,,	16

NEDERLANDSE ANTILLEN

- Luchtpiraterij	,,	16
- Ziekenhuiskosten voor gezinnen C.B.H.-leden	,,	17
- Onderhandelingen tussen F.T.A. en A.C.I.	,,	17

ALGEMEENO.A.S.-conferentie

Met algemene stemmen besloot de vergadering van O.A.S.-ministers van buitenlandse zaken in Washington, de kwestie Cuba door het Latijns Amerikaans blok voor te laten leggen aan de Verenigde Naties. Verschillende leden wezen er op dat aangezien Cuba niet langer lid is van de O.A.S., de overeenkomsten inzake non-interventie die voor de leden gelden, niet van toepassing zijn op Cuba. Wel werd de Cubaanse steun aan en organisatie van verzet tegen de regering van Venezuela strijdig geacht met de overeenkomstige resolutie van de Verenigde Naties, waaraan Cuba wél gebonden is.

Met betrekking tot het toepassen van economische represailles werd geen unanimititeit bereikt, alhoewel de voorgestelde sancties met een grote meerderheid werden aanvaard. Uithbreiding van de boycot van scheepvaart op Cuba werd aanvaard met de abstentie van Mexico, Uruguay, Chile, Colombia en Ecuador. Aan de overige sancties onthield slechts Mexico haar goedkeuring.

Hoewel men zich van officiële zijde in Venezuela tevreden toonde over het resultaat van de conferentie, en LEONI zelfs sprak over een "overwinning" van Venezuela, stelde het blad "La República", dat als semi-officieel orgaan van de regeringspartij mag worden beschouwd, dat de conferentie wederom bewezen heeft dat de O.A.S. niet in staat is snel en efficiënt te reageren op ernstige problemen. Een zagsman van A.D., die onbekend wenste te blijven, meende dat de O.A.S. slechts dan in beweging komt wanneer er een direkt belang van de Verenigde Staten op het spel staat. In dit geval waren de Verenigde Staten niet bereid Venezuela volledig te steunen, omdat hun houding tegenover Cuba mede bepaald wordt door afspraken met de Sowjet-Unie. Ook Gonzalo BARRIOS, een der mogelijke kandidaten van A.D. voor de komende presidentsverkiezingen, zeide dat de Verenigde Staten een confrontatie met de Sowjet-Unie over Cuba uit de weg willen gaan.

Hindernissen op de gewapende weg

De eerste maand na de O.L.A.S.-conferentie was voor de voorstanders van de gewapende weg naar de continentale revolutie niet bemoedigend. Op alle fronten kregen de mannen van CASTRO tegenslagen te verwerken.

In Venezuela werden aanslagen verijdeld, guerilleros gevangen genomen of gedood, er werd een hele stedelijke terreurorganisatie opgerold.

VERTROUWELIJK

- 3 -

De Boliviaanse guerillaks, al dan niet onder leiding van GUEVARA, zou door regeringstroepen zijn omsingeld, terwijl de guerrillastrijd in Guatemala vrijwel een dood punt had bereikt. In Nicaragua, waar de guerilla's nauwelijks van start waren gegaan, was er sprake van een algehele mislukking. De Colombiaanse guerilla scheen, dankzij een grotere mate van steun onder de plattelandsbevolking dan in andere landen aan de rebellen verleend wordt, meer levensvatbaarheid te hebben, maar bleef zwak door onderlinge verdeeldheid. De tegenstander die de guerilleros in Colombia in het leger hebben, is bovendien ook geduchter dan die in de andere landen, behalve Venezuela.

De felle taal van O.L.A.S. heeft de landen van het continent bovendien weer eens extra op hun quivive gebracht. De O.A.S. mag dan niet geneigd of in staat zijn rechtsreeks tegen Cuba tot het uiterste op te treden, elk der lidstaten, inclusief Mexico, heeft zich binnen zijn eigen grenzen schrap gezet.

DOMINIKAANSE REPUBLIEKArturo ESPAILLAT pleegt zelfmoord

Generaal Arturo Rafael ESPAILLAT RODRIGUEZ, "el Gillette del SIM", pleegde afgelopen maand in Santo Domingo zelfmoord. Op 2 oktober zou hij 46 jaar zijn geworden. ESPAILLAT was een der meest beruchte figuren uit het tijdperk van TRUJILLO. In maart 1956 registreerde hij in New York de ontvoering van Jesús de GALINDES, de Baskische hoogleraar die bezig was een boek te schrijven over de Dominikaanse dictator, dat volgens TRUJILLO het licht niet mocht zien. GALINDES werd om het leven gebracht, maar het boek, "La era de Trujillo", was vrijwel gereed en is bewaard gebleven. De verschillende geheime diensten van TRUJILLO werden in 1957 samengebundeld tot de "Servicio de Inteligencia Militar", bekend en gevreesd als de SIM. ESPAILLAT werd daar het hoofd van. Toen hij zich later meer ging toeleggen op de buitenlandse "diplomatieke" strafexpedities van TRUJILLO, werd hij als hoofd van de SIM opgevolgd door de zo mogelijk nog meer beruchte Johnny ABBES GARCIA. Deze laatste vond, zoals bekend, enkele maanden geleden in Haiti de dood tijdens de nasleep van de mislukte paleisrevolutie tegen DUVALIER (zie M.O. - juni 1967).

Na de moord op TRUJILLO vluchtte ESPAILLAT naar het buitenland. Na lange omzwervingen kwam hij tenslotte in Portugal terecht, waar hij het boek "De laatste Caesar" schreef. In 1966 had hij een auto ongeluk, waarbij zijn beide benen vrijwel verbrijzeld werden. Hij keerde in februari van dit jaar via Curaçao naar de Dominikaanse Republiek terug. ESPAILLAT's invaliditeit was waarschijnlijk de reden waarom van zijn terugkeer in zijn land nauwelijks ophef werd gemaakt.

De dood van Johnny ABBES moet ESPAILLAT bijzonder hebben aangegrepen. Vernomen werd dat hij de laatste maanden geplaagd werd door vervolgingswaan, en - vooral omdat hij gekluisterd was aan zijn bed - steeds de grootste angsten uitstond.

Bij velen zal het feit dat ESPAILLAT nog geen 46 jaar oud was, verbazing wekken. Er is zoveel gebeurd sedert de dood van de dictator, dat de jaren van TRUJILLO ver achter ons schijnen te liggen. Daardoor vergeet men licht dat nog geen tien jaar geleden de Dominikaanse Republiek gebukt ging onder de verfijnde gruwel van een monsterachtig schrikbewind, waarbij de meer primitieve wreedheid van

het regiem van DUVALIER verbleekt. De dood van ESPAILLAT lijkt een naschrift bij een brok geschiedenis, maar de Dominikaanse Republiek heeft nog lang niet afgerekend met TRUJILLO. Zijn wreedheid en zijn corruptie hebben als het zoutzuur waarmee hij zijn tegenstanders liet pijnigen, de ziel van het volk aangevreten. Ruim dertig jaar heeft iedereen uit zelfbehoud alle normen van menselijkheid overboord moeten gooien en het zal langer dan een generatie duren en wellicht een hernieuwde aderlating als die van de burgeroorlog van 1965 vergen, eer deze grenzeloze verzieking kan worden genezen.

BALAGUER goochelt voort

Als er enige tijd geen geruchten omtrent een op handen zijnde staatsgreep in de Dominikaanse Republiek de ronde doen, dan bewijst dit mogelijk slechts dat het complot van het moment nog niet uitgelekt is.

Afgelopen maand was er evenwel geen gebrek aan geruchten, en iedereen vond het nodig commentaar te leveren.

Het complot zou ergens in de hoek van een nieuwe partij, Partido Quisqueyano Democrático, hebben gezeten. Omtrent de P.Q.D. is weinig bekend. Voorzitter is ene Victor FELIX PEGUERO, van de doelstellingen weet men slechts dat gestreefd wordt naar de terugkeer van generaal ELIAS WESSIN y WESSIN. Men mag dan ook aannemen dat het hier een organisatie van "anti-communisten" betreft, die het met de democratie welke in hun naam prijkt niet zo nauw nemen.

De rechtse, oligarchische Unión Cívico Nacional distancieerde zich bij monde van haar voorzitter, Dr. José SELIG HERNANDEZ, van de P.Q.D. en haar vermeende neiging tot samenzweren. De P.Q.D. zelf ontkende de geruchten als zou zij de terugkeer van WESSIN met geweld willen forceren.

Interessant waren de reacties der overige groeperingen.

De P.R.D. , aldus secretaris generaal PEÑA GOMEZ, zou aan geen enkele staatsgreep tegen BALAGUER haar steun verlenen. De partij zou echter BALAGUER evenmin trachten te verdedigen.

De P.R.S.C., aldus Caonabo JAVIER CASTILLO, was het geenszins eens met de politiek van BALAGUER, maar achtte een staatsgreep het ergste wat het land thans zou kunnen overkomen.

De president zelf hechte geen geloof aan de geruchten en vond overigens dat de omstandigheden in het land van dien aard waren dat een eventuele poging tot een staatsgreep bij voorbaat tot mislukken gedoemd was. Niettemin kroegen de

geruchten geloofwaardigheid door de reeks mutaties die BALAGUER in het oppercommando van de nationale politie en de luchtmacht effectueerde. Met een staten gezicht verklaarde de president dat de mutaties een routine karakter hadden en hij goochelt inderdaad zo vaak met topfuncties, dat het werkelijk een kwestie van routine is geworden de politieleiding en de militaire staven zo eens in de twee of drie maanden van nieuwe gezichten te voorzien.

Dit soort "routine" kan echter slechts één ding betekenen. Door niemand de kans te geven zich in een bepaalde functie te consolideren en er een machtspositie in op te bouwen, houdt de president zich de tegenstanders van het lijf. Ook in het civiele vlak past BALAGUER deze methode toe. Het optreden van de president mag dan in dit opzicht tot nu toe virtuoos zijn geweest, maar wat er op deze wijze van verantwoord bestuur moet overblijven, mag Joost weten.

Dictatuur van het volk

De P.R.D. heeft de nieuwe these van Juan BOSCH, waarin de ex-president de vestiging van een "dictatuur van het volk" bepleit, nog niet als uitgangspunt van haar politiek aanvaard. Er werden afgelopen maand verschillende vergaderingen belegd, waarop de ideeën van BOSCH aan de leden uiteengezet werden. Een honderdtal P.R.D.-ers, o.w. de ministers Antonio MARTINEZ FRANCISCO en José BREA PEÑA (wier status als P.R.D.-ers overigens dubieus is), vroegen een conventie aan om de huidige leiding van de partij en de ideeën van BOSCH te bespreken. Het is niet waarschijnlijk dat het partijbestuur op korte termijn dit verzoek zal inwilligen. Eerst zal men willen pogen de leden van de partij te bekeren tot de leer van de volksdictatuur, teneinde krachtiger tegen de gematigden te staan bij de uiteindelijke confrontatie.

José FRANCISCO PEÑA GOMEZ heeft al verklaard dat BOSCH en ook hij zich helemaal niet van de democratie willen afkeren. Integendeel, de volksdictatuur zou de weg voor een werkelijke democratie moeten effenen. Wat BOSCH afwijst is de "schijndemocratie" waarmee de Verenigde Staten en de oligarchieën in Latijns Amerika schermen. PEÑA GOMEZ citeerde de Amerikaanse senator FULLBRIGHT in diens boek "The arrogance of power", waarin de senator zich pessimistisch uitlaat over de kansen van de democratie in Latijns Amerika en kritiek heeft op de rol van de Verenigde Staten. FULLBRIGHT, geïnterpreteerd door PEÑA GOMEZ, klinkt net als BOSCH en de P.R.D.-secretaris meent dan ook dat BOSCH in goed gezelschap verkeert.

Met klem ontkende PEÑA GOMEZ dat volksdictatuur en dictatuur van het proletariaat

hetzelfde zouden zijn. Zoals PEÑA het uitlegt wil BOSCH een volksfront in het leven roepen, dat de regering in handen legt van leiders met idealen, die het morele recht hebben de offers van het volk te eisen, zonder welke een onderontwikkeld land als de Dominikaanse Republiek niet tot ontwikkeling kan komen. De leiders, die het volksfront vertegenwoordigen, zullen daartoe met onbegrensde macht dienen te worden bekleed.

Niettegenstaande deze uitleg blijven de ideeën van BOSCH vaag, en misschien kán het ook niet anders. In de eerste plaats vraagt men zich af wie het volksfront "in het leven roept" en er richting aan geeft. Of is het misschien de bedoeling dat het autogeen is en vanzelf de juiste weg inslaat?

Een andere vraag die zich opwerpt betreft de wijze waarop de dictatuur wordt gevestigd. De P.R.D. gelooft niet meer in verkiezingen, omdat deze niet "eerlijk" zijn, maar de partijleiding ontkent ten stelligste dat de ideeën van BOSCH subversief zouden zijn. Van een staatsgreep moet men niets weten.

Tenslotte is het nuttig om te bedenken dat het volksfront - niet als principe, maar als taktiek - in de communistische kraam te pas komt. BOSCH zal de communisten zeker niet willen uitsluiten. Dat zou ondemocratisch zijn. Maar dan laat het slot van het lied zich ook raden.

VENEZUELATerroristen in het nauw

De Venezolaanse regering heeft het nog altijd over het "neutraliseren" van de guerrilla's, omdat men niet het optimisme kan opbrengen om te verwachten dat aan de guerrilla eens en voor altijd een einde gemaakt kan worden. Binnen deze beperking kraaiden de Venezolaanse autoriteiten afgelopen maand evenwel - terecht - victorie.

De arrestatie van MEINHARDT LARES en Manuel ESPINOZA DIAZ, de Cubaanse sergeant die later kapitein bleek te zijn, gaf de Venezolaanse diensten blijkbaar de sleutel tot het oprollen van verschillende andere groepen. In augustus al werden de daders van de moord op Dr. Julio IRIBARREN BORGES gegrepen. In september volgde de arrestatie van de bende die in 1963 de Amerikaanse kolonel CHENNAULT ontvoerde, alsmede van de groep die de aanslagen pleegde op de generaals Roberto MOREAU SOTO en Carlos SOTO TAMAYO. Ook de aanslag op het ex-hoofd van Digepol, Gabriel José PAEZ, werd opgelost.

Een gecombineerde Colombiaans/Venezolaanse operatie van geldvervalsing en wapensmokkel werd in de kiem gesmoord.

Tenslotte werd Tirso PINTO, een der topleiders van de nu vrijwel inactieve guerrilla-arm van de P.C.V., na een vuurgevecht waarbij hij ernstig werd gewond, gearresteerd.

De hoofdstedelijke terroristen waren merkwaardig genoeg, ondanks de tegenslagen, vrij actief. Aangenomen werd dat de - overigens verijdelde-aanslagen deels een uitvloeisel waren van de O.L.A.S.-conferentie, deels bedoeld waren als represaille op de dood van Luis VERA BETANCOURT, en tenslotte mogelijk ook het doel hadden de O.A.S., die over Venezuela's aanklacht tegen Cuba in Washington vergaderde, te tartten.

De Cubaan, Manuel ESPINOZA DIAZ, wist in ieder geval mede te delen dat de Venezolaanse guerrilla's, ondanks de uit Cuba ontvangen versterkingen, gedemoraliseerd zijn, en naar zijn mening zeker tegen de bierkaai vechten. Volgens ESPINOZA verkeerde Fidel CASTRO in de waan dat de boeren de guerrilla's steunden. Dit is wellicht begrijpelijk, omdat het guerrilla-draaiboek van CASTRO-GUEVARA-DEBRAY in deze steun voorziet. Niettemin verklaarde ESPINOZA dat zulks in Venezuela geenszins het geval is. De Cubaan zou erg teleurgesteld zijn geweest en zou toegegeven hebben dat guerrilla in Venezuela op dit moment een hopeloze zaak is.

Luchtpiraterij

De recente gedwongen vlucht van een Colombiaans vliegtuig naar Cuba zou geen geïsoleerd incident zijn geweest, maar zou passen in een O.L.A.S.-plan op periodiek lijnvliegtuigen te overmeesteren en een extra-landing in Havana te doen maken. Dit werd door de Venezolaanse minister van Verkeer en Vervoer, Juan DOMINGUEZ CHACIN, naar aanleiding van verscherpte veiligheidsmaatregelen bij de Venezolaanse luchthavens medegedeeld. De minister wenste zich over het Colombiaanse incident en de Venezolaanse maatregelen niet verder uit te laten. In aansluiting hierop werd echter vernomen, dat de Mexicaanse inlichtingendienst een complot ontdekte om een lijnvliegtuig dat van Mexico naar Caracas zou vliegen en waarin zich de chefstaf van het Venezolaanse leger zou bevinden, te overmeesteren. De Venezolaanse chefstaf zou dan in Havana als gijzelaar moeten zijn vastgehouden. In plaats van met een lijnvliegtuig, keerde het doelwit van het complot, de generaal RIZQUEZ IRIBARREN, met het vliegtuig van de Mexicaanse president naar Caracas terug.

Van Venezolaanse zijde werd vernomen dat dit incident het vermoeden bevestigde dat geen enkele luchthaven binnen het bereik van Cuba zich gevrijwaard mag achten van het gevaar dat Fidelisten er met snode plannen aan boord van een willekeurig lijnvliegtuig stappen.

Het doel van de O.L.A.S.-campagne zou in de eerste plaats moeten zijn het scheppen van een klimaat van onzekerheid bij de Caraïbische luchtreizigers, hetgeen het zich in dit gebied ontwikkeld toerisme zou schaden. De verwachte luchtpiraterij zou dus moeten worden gezien als een tegenzet van CASTRO in de economische oorlogvoering, waarin Venezuela met een boycot van Cubavaarders de eerste zet heeft gedaan. Anderzijds zou moeten worden aangevoerd dat luchtpiraterij op grote schaal meer de Caraïbische eilanden dan Venezuela zou treffen. Ten aanzien van de eilanden zou het geen defensieve maatregel van CASTRO zijn, maar een offensieve, gericht op de niet- of quasi onafhankelijke landen van het gebied, die op deze merkwaardige wijze in hun "strijd tegen het kolonialisme" geholpen zouden moeten worden.

PRIETO of BARRIOS

Bij de verkiezing van gedelegeerden naar de nationale conventie van Acción Democrática, die medio december de kandidaat van de partij voor het presidentschap zal aanwijzen, werden veel meer aanhangers van Luis Beltran PRIETO FIGUEROA dan van Gonzalo BARRIOS gekozen. De gekozen afgevaardigden zijn niet gehouden op de conventie voor een bepaalde kandidaat te stemmen, zodat officieel geen tendens erkend wordt.

Niettemin heeft de marge waarmee PRIETO "officieus" BARRIOS de loef heeft afgestoken, grote opschudding veroorzaakt in de topleiding van de partij. Een opgelegde kandidatuur van BARRIOS lijkt nu vrijwel uitgesloten en de felle uitlatingen van PRIETO en diens aanhangers wekken de indruk dat zij een compromis kandidaat als Reinaldo Leandro MORA evenmin zullen accepteren. Het meest verontwaardigend voor de partij is de ernstige splitsing die zich bij deze voorverkiezingen in de gelederen heeft voorgedaan. De aanhangers van PRIETO en BARRIOS zijn zodanig tegen elkaar van leer getrokken dat men zich nu moeilijk kan voorstellen dat een verzoening aan de top in de partijgelederen zal kunnen doorwerken.

De communistische partij van Venezuela heeft zich blijkbaar rekenschap gegeven zowel van de onwil van de A.D.-partijleiding om PRIETO en zijn "linkse" aanhang een kans te geven, als van de kracht die PRIETO als stemmentrekker heeft getoond. Teneinde de partijleiding van A.D. in haar verzet tegen PRIETO te sterken heeft de C.P.V. bij monde van zegslieden haar sympathie laten blijken voor zijn kandidatuur. Tegelijkertijd heeft de C.P.V. haar stem gevoegd bij die welke beweren dat het verzet tegen PRIETO gebaseerd is op het feit dat hij een mulat is. De bedoeling is uiteraard het conflict op de spits te drijven en een raciaal aspect te introduceren in een reeds bijna uit de hand gelopen situatie.

De Venezolaanse militaire kaste zou, naar verluidt, van plan zijn te verhinderen dat PRIETO het presidentschap - zo hij daartoe gekozen zou worden - aanvaardt. De communisten zouden hierop speculeren, niet alleen omdat hiermee de moeizame groei naar democratie in de laatste tien jaar ongedaan zou worden gemaakt, maar ook omdat in de resulterende chaos infiltratie van de massabeweging van Acción Democrática gemakkelijker zou worden.

CUBA

Fidel over het Midden Oosten

In een interview met de Franse journalist KAROL, dat gepubliceerd werd in het weekblad France-Observateur, gaf de Cubaanse premier zijn opinie over de toestand in het Midden Oosten.

De voornaamste reden voor de nederlaag van Egypte was volgens CASTRO het ontbreken van een revolutionaire geest in het Egyptische leger.

NASSER had volgens CASTRO nimmer een wapenstilstand moeten aanvaarden. Hij had het hele land door de Israëli kunnen laten bezetten en toch doorvechten op een guerilla-basis, als Egypte maar de revolutionaire eenheid en het doorzettungsvermogen die daartoe noodzakelijk zijn, bezat. Als de Verenigde Staten Cuba zouden aanvallen, zal er nooit een wapenstilstand zijn. Wie dat woord ook maar noemt, zal worden beschouwd als een verrader. De les van de crisis in het Midden Oosten is duidelijk, aldus Fidel: "niemand kan een land redden dat niet in staat is zichzelf te redden"

CASTRO had ook kritiek op bepaalde aspecten van de Arabische propaganda tegen Israel. Werkelijke revolutionairen, zo zei hij, bedreigen nimmer een geheel land met uitroeiing.

Ten aanzien van Cuba's verhoudingen met de Verenigde Staten vertelde CASTRO, dat hij aanwijzingen had, dat de Amerikanen bereid zouden zijn het verleden als afgedaan te beschouwen, als de Cubanen op hun beurt bereid zouden zijn zich te matigen. Dit kon echter niet gebeuren, want "een gewapende strijd is noodzakelijk om Latijns Amerika te bevrijden van het bewind der oligarchieën", CASTRO gaf te kennen dat hij niet op zijn lauweren kon gaan rusten en de Latijns Amerikaanse revolutie over laten aan de traditionele communistische partijen in de onderscheidene landen. Om te verklaren waarom dit zo was betoogde de premier in het kort wat hij aan het slot van de OLAS-conferentie al in extenso had gesteld.

Ook uit dit interview blijkt weer hoezeer CASTRO geobsedeerd wordt door de zaligmakende Revolutie. Alles zal mét en niets zonder Revolutie lukken. Revolutie is het uitgangspunt en het einddoel van alles. Men zou haast zeggen dat de Revolutie voor hem een metafysische dimensie heeft gekregen, die de apostel Fidel de verplichting oplegt geen tegenspraak te dulden. CASTRO voelt zich dan ook niet langer vrij in zijn handelen, en is het ergens in wezen ook niet.

Verdrag met de Sowjet-Unie

Een verdrag waarin de Sowjet-Unie zich verbindt Cuba bij te staan in het gebruik van kernenergie voor vreedzame doeleinden, werd afgelopen maand in Havanna gesloten. De Sowjets zouden onder de bepalingen van dit verdrag een kernreactor aan Cuba leveren, alsmede een aantal laboratoria waarin Cubanen zouden worden opgeleid in het verrichten van wetenschappelijk onderzoek op het gebied van de kernphysica.

Sowjet waarschuwing aan O.A.S.

Op de vooravond van de O.A.S.-conferentie van ministers van Buitenlandse Zaken in Washington, werd door de Sowjet ambassadeur bij de Verenigde Naties, FEDORENKO, een verzoek gericht aan de V.N.-secretaris generaal om een bericht van het nieuwsagentschap TASS te doen circuleren onder de leden van de Veiligheidsraad. Het betrof een verklaring, waarin er op gewezen wordt dat de Sowjet-Unie, trouw aan haar internationale verplichtingen alle steun heeft gegeven en zal blijven geven aan Cuba, om dit land te helpen in zijn strijd voor vrijheid en onafhankelijkheid en in de uitoefening van zijn recht om de weg te volgen die gekozen werd door het Cubaanse volk.

Evenals het hierboven vermelde verdrag, duidt de impliciete waarschuwing van de Sowjet-Unie aan de O.A.S. erop dat de Russen ondanks de door CASTRO gevolgde politiek, niet geneigd zijn Cuba aan zijn lot over te laten. De Russen mogen dan niet van plan zijn zich CASTRO's "deviatie" ad nauseam te laten welgevalen, zij zullen hun heil niet licht zoeken in een grove toepassing van de machtsmiddelen die hun ten dienste staan.

Typerend voor CASTRO's houding was wel, dat hij in zijn rede bij de verjaardag van de comité's voor de defensie van de revolutie met geen woord repte over de Sowjet-waarschuwing, terwijl hij toch deze rede had gekozen om te reageren op de O.A.S.-conferentie. De enige vermelding van de verklaring van TASS - en dan zonder de nadruk die FEDORENKO eraan had verleend - kwam in een uitzending van Luis GOMEZ WANGUEMERT, de politieke commentator voor het televisiestation van Havanna.

Het volkomen negeren van de Russische steun door CASTRO is overigens wel begrijpelijk, want een uiting van appreciatie zijnerzijds zou de aandacht hebben gevestigd op het feit dat hij slechts bij de gratie van de Sowjet-Unie in staat is de door de Russen afgekeurde politiek, waarmee hij zich de toorn van de O.A.S. op de hals haalt, te volgen.

In feite kan de Sowjet-waarschuwing aan het adres van de O.A.S. ook worden

geïnterpreteerd als een aide-mémoire voor CASTRO en zijn OLAS-vrienden, dat hun show helemaal van de goedgunstigheid van Moskou afhangt.

Rijst uit China

De Chinese Volksrepubliek levert sedert jaar en dag rijst aan Cuba, weliswaar aanzienlijk minder dan voor de ruzie tussen de beide landen in januari 1966, naar aanleiding van CASTRO's standpunt in het Sino-Sowjet geschil, maar toch nog altijd sedert begin 1966 jaarlijks circa 130.000 ton. De Chinezen verlenen ook een verkapte subsidie aan Cuba door Cubaanse suiker boven de marktprijs af te nemen.

Van Cubaanse zijde wordt hierover allang niets gezegd. Sedert de breuk met de Volksrepubliek moet men de naam China met een vergrootglas zoeken in de Cubaanse pers en geen enkele Cubaanse autoriteit, van CASTRO af tot de laagste ambtenaar, praat ooit meer over China.

Daarom verwekte een kort bericht in de Cubaanse pers, dat 9600 ton Chinese rijst in Oriente werd gedistribueerd, allerwege verbazing. Een redactionele misstap is natuurlijk niet uitgesloten, maar wordt onwaarschijnlijk geacht. Men kan gevoeglijk aannemen dat dit bericht met een bepaalde bedoeling werd gepubliceerd. Bovendien was dit bericht niet de enige indicatie dat er mogelijk een ontspanning van de verhoudingentussen de beide landen op til is, In het eerder vermeld interview voor "France-Observateur" deelde CASTRO mede dat Cuba van niemand geschenken ontvangt. Behalve wapens krijgt Cuba volgens Fidel niets gratis van de Sowjet Unie. Ook de handel met de overige socialistische landen geschiedt op basis van wederkerigheid en Cuba betaalt voor wat het ontvangt. Fidel maakte een uitzondering voor de Chinese Volksrepubliek. Van China had Cuba een langlopende renteloze lening ontvangen. Afgezien al van het feit dat het onwaar is dat de Sowjet Unie Cuba niet zou subsidiëren, contrasteerde de negatieve wijze waarop hij de militaire steun van Rusland erkende, opvallend met de positieve referte aan de Chinese lening.

Indien deze twee ogenschijnlijk onbelangrijke uitlatingen inderdaad een diepere achtergrond hebben, zal zulks spoedig wel blijken. Voorshands kan hieromtrent echter slechts gespeculeerd worden.

ST. KITTS - NEVIS - ANGUILLA

Vier maanden nadat het verjagen van 15 politiemannen de weg naar "onafhankelijkheid" opende voor een zesduizendtal Anguillanen, wappert de vlag van de Republiek Anguilla nog trots op het gebarricadeerde vliegveldje, waarop alleen vrienden mogen landen.

Verschillende dezer vrienden zijn Amerikanen, die zich om uiteenlopende redenen het lot van dit eiland aantrekken. Howard GOSSAGE, die in San Francisco een advertentiebureau heeft, schreef voor de New York Times lyrische ontboezemingen over de eenvoud als kenmerk van het ware Anguilla.

Zijn medebeheerder van het "independent Anguilla Trust Fund", de chirurg Gerald FEIGAN, wist te vertellen dat het fonds \$ 20.000 aan WEBSTER had afgedragen. FEIGAN, die in de directie van het Amerikaanse tijdschrift "Ramparts" zit, hoopt dat Anguilla in staat zal zijn rein te blijven.

Inmiddels was premier BRADSHAW naar Engeland getrokken om te trachten de Britten over te halen toch een einde aan de rebellie van Anguilla te maken, Hij toonde zich niet optimistisch, aangezien hij in de houding van het Verenigd Koninkrijk inzake de kwestie Rhodesië een struikelblok zag voor Britse daadkracht in West Indië. De premier trachtte in de Londense voorstad Slough een menigte landgenoten toe te spreken. De toehoorders, onder wie vele leden waren van de in Engeland gevormde "Anguilla Improvement Association", overschreeuwden BRADSHAW herhaaldelijk, maar de premier, die sedert de gebeurtenissen in mei j.l. altijd gewapend is, werd niet gemolesteerd.

TRINIDAD & TOBAGO

Bij proclamatie van de gouverneur generaal, Sir Solomon HOCHOY werd in Trinidad & Tobago de import verboden van alle communistische en pro-communistische lectuur. Als landen van herkomst van deze lectuur werden met name genoemd de Sowjet Unie, Rood China, Groot Brittannië, de Verenigde Staten, India, Oost Duitsland, Polen, Hongarije en Tsjechoslowakije. Ook alle publikaties van internationale front-organisaties van het communisme werden in Trinidad verboden verklaard.

Door premier Eric WILLIAMS werd op de conventie van de People's National Movement verklaard, dat de regering niet zal nalaten om communistische subversie in het land te verijdelen.

WILLIAMS meende dat degenen die de revolutie zochten in Trinidad & Tobago gering in aantal waren, maar wees er op dat zij ideeën verkondigden die indruisten tegen de op de Westerse democratie gestoelde tradities van het land. "Deze kleine vijandige minderheid is vastbesloten verraad en oproer te prediken, en de partij die wettig gekozen is om dit land te regeren, te ondermijnen", aldus de premier. "Het is deze groep", voegde WILLIAMS er aan toe, "die naar Cuba trekt en de gedachten van MAO TSE-TUNG tot bijbel heeft".

WILLIAMS wees tenslotte op de gevaren van infiltratie, waarvan in het vakbondswezen reeds duidelijk sprake is.

De belangstelling van WILLIAMS voor de gevaren van communistische subversie was gezien de rol van de Trinidadese delegatie (o.l.v. Clive PHILL van de Farmers and Workers Party) naar de O.L.A.S.-conferentie, niet ongegrond. Het is wel te betwijfelen dat het verbod op de import en de verspreiding van communistische lectuur afdoend zal zijn. Men mag verwachten dat wat tot nu toe open en bloot plaats vond, thans clandestien zal geschieden, met als gevolg dat de identiteit van de betrokken personen moeilijker zal kunnen worden vastgesteld. Zelfs de belangstelling voor deze over het algemeen zwaar te verteren leesstof zal waarschijnlijk toenemen, omdat zij nu met het aroma van de verboden vrucht kan worden opgediend.

Het is wel toevallig dat bijna op hetzelfde moment dat WILLIAMS tegen de subversie van leer trok, CASTRO in Havanna het O.A.S.-limmaatschap van Trinidad en de rol van dit land als "berechter van Cuba" in een belachelijk daglicht trachtte te stellen. CASTRO sprak over de Engelse kolonie die recentelijk een Amerikaanse kolonie is geworden en ook een duit in het zakje wil doen. Ook Fidel's keuze van Trinidad als object van spot, gaf overigens te kennen dat WILLIAMS het bij het rechte eind heeft.

BOLIVIA

Het proces tegen Regis DEBRAY

Op 26 september begon het proces tegen Regis DEBRAY in het Boliviaanse stadje Camiri. Hij staat terecht voor een militair tribunaal wegens medeplichtigheid aan de guerilla in de binnenlanden van Bolivia. De aanklager beschouwde DEBRAY als de autor intelektualis van de guerilla en produceerde als bewijsstuk het boek "Revolutie in een revolutie", waarin de fransman een synthese heeft gegeven van de principes van de guerillastrijd, zoals ge-

predikt door MAO, CASTRO en Ché GUEVARA. Hij noemde het een "handleiding die terreur en dood in ons land zaait". Als bewijs dat DEBRAY daadwerkelijk aan de guerilla heeft deelgenomen werd een foto aan de rechtbank voorgelegd, waarop de beklaagde gewapend met een geweer prijkt. De foto zou zijn genomen in een guerillakamp in het zuidoosten van Bolivia.

Aan het slot van zijn pleidooi eiste de aanklager de maximum straf van 30 jaar. DEBRAY bleef volhouden dat hij slechts als journalist met het oogmerk Ché GUEVARA een interview af te nemen in de omgeving vertoefde, waar hij in april j.l. werd gearresteerd.

De guerillastrijd

Terwijl het proces tegen DEBRAY in voorbereiding was, kwamen berichten binnen over successen van de troepen die door de Boliviaanse regering tegen de guerillastrijders zijn ingezet. Er was sprake van dat de guerilla's omsingeld waren en dat het slechts een kwestie van tijd was voordat zij zouden worden geëlimineerd. Onder hen zou zich dan ook de persoon bevinden, in wie DEBRAY de legendarische Ché GUEVARA had herkend, maar omtrent wiens ware identiteit nog altijd twijfel bestond.

NEDERLANDSE ANTILLEN

Luchtpiraterij

Onder de rubriek Venezuela wordt in dit M.O. al melding gemaakt van de vrees van autoriteiten van dat land dat luchtpiraterij een van de middelen zal blijken te zijn, waarmee de doelstelling van O.L.A.S. zullen worden nagestreefd. Alhoewel er hiervan vooralsnog geen specifieke indicaties zijn, moet rekening worden gehouden met de mogelijkheid dat eventuele acties, zelfs al zij tegen Venezuela gericht zouden zijn, niet slechts in dat land maar ook in de Nederlandse Antillen zouden kunnen worden uitgevoerd.

Het is een feit dat preventieve maatregelen tegen overheersing van een lijn-vliegtuig gedurende een vlucht, buitengewoon moeilijk te nemen zijn, tenzij een plan daartoe tijdig uitlekt. Dit laatste is door de betrokken samenzweerdere vrij gemakkelijk te voorkomen, omdat slechts enkele personen voor het complot nodig zijn, en er voor een overheersing heus geen groot wapenarsenaal noodzakelijk is.

Niettemin zal - vooral ook omdat eventuele luchtpiraten eerder buitenlanders zullen zijn dan ingezetenen - een zorgvuldige controle op het vreemdelingenverkeer in ieder geval de kansen op verijdeling van een mogelijk complot verhogen.

In dit licht gezien schuilt er een zekere ironie in het overigens prijzenswaardig streven van lokale instanties die het toeristenverkeer in de Nederlandse Antillen wensen te bevorderen door zo sospel mogelijke opvang van reizigers op de Antilliaanse luchthavens.

Ziekenhuiskosten voor gezinnen C.B.H.-leden

Door de Christelijke Bond van Havenarbeiders werd een groepsverzekering gesloten bij de American Life Insurance, onder de bepalingen waarvan de vaste havenarbeiders en hun gezinsleden uitkeringen zullen ontvangen ter bestrijding van de kosten van ziekte en hospitalisatie. Ingevolge de C.A.O. die in 1965 werd gesloten werd door de scheepvaartmaatschappijen drie procent van het financiële pakket gereserveerd voor sociale voorzieningen. Hieraan is nu een bestemming gegeven door de overeenkomst die met de verzekeringsmaatschappij werd gesloten, nadat het voorstel daartoe van het bestuur op een buitengewone algemene ledenvergadering met algemene stemmen werd goedgekeurd.

Onderhandelingen tussen F.T.A. en A.C.I.

Tussen de Federación de Trabahadornan Arubano en de Aruba Chemical Industries werden afgelopen maand onderhandelingen gevoerd met betrekking tot een nieuwe C.A.O. Aan het eind van de maand hadden de partijen elkaar nog niet gevonden, maar van een staking was vooralsnog geen sprake. Het was duidelijk dat de bond, onder leiding van de vakbondsleider/politicus, "Wijkie" MADURO, de arbeidsvoorwaarden bij de A.C.I. zoveel mogelijk wil afstemmen op die bij de Lago, maar in het verleden heeft de bond toch wel begrip getoond voor de exportproblemen waarmee de maatschappij nog altijd te kampen heeft. Door de A.C.I. werden de bond vrij aanzienlijke loonsverhogingen aan geboden. De A.C.I. wenste daartegenover een langdurig contract.